

Deel 2

In de zomer van 1994 kampeerden we aan de Brielse Maas en brachten we op de fiets een bezoek aan een klein museum in Zwartewaal. Daar sprak ik de beheerder en hij vertelde enthousiast hoe zij hun museumproject hadden gerealiseerd. Nadat ik hem had verkapt dat wij in De Lier ook met plannen rondliepen om een museum te starten in een oude timmerwerkplaats, overlaadde hij me met tips die ik zeker ter harte moest nemen. 'Je kan met gemotiveerde mensen veel voor elkaar krijgen, maar toch moet je ook gebruikmaken van deskundigen. Zij kunnen je op weg helpen en goed adviseren.'

De beheerder gaf me het adres van de Federatie van Musea in Zuid-Holland en ik moest hem bijna beloven om contact op te nemen.

Na de vakantie belde ik met deze instelling en kreeg de heer Mart van der Sterre aan de lijn. Hij was regiodirecteur en na mijn korte toelichting aangehoord te hebben, wilde hij wel een keer komen kijken wat die oude timmerwerkplaats eigenlijk voorstelde. Een paar weken later hadden we op een koude en regenachtige middag in de werkplaats afgesproken.

Na de ontvangst heb ik hem kort toegelicht wat onze plannen waren. Eerst het hele pand restaureren en dan een groot deel inrichten als lokaal museum. Het historische woonhuisje wilden we als koffie- en theeschenkerij gaan gebruiken. Veel respons kreeg ik niet van hem en daarna zijn we samen door het hele pand gegaan. Voorzichtig via de oude trap over de zolders gelopen en ook een poging gewaagd om het woonhuisje te bekijken. De heer van der Sterre volgde mij zwijgend en liet verder niets van zijn indrukken merken. Een half uur later had hij het gezien en gingen we warme koffie drinken in The Doors.

Omdat hij tijdens het bezoek geen enkele opmerking had gemaakt, verwachtte ik dat hij ging vertellen dat het beter was om de boel te slopen. Bel Spreen maar op! Maar zo ging het niet. Hij begon me uit te leggen dat hij in zijn loopbaan één keer eerder op uitnodiging een bezoek aan een onbekende boerderij had gebracht waar hij toen helemaal van ondersteboven was geraakt. Die boerderij bleek nog volledig in oorspronkelijke staat te zijn met een grote historische waarde. En nu maakte hij dat voor de tweede keer mee. De eerst zo stille Van der Sterre begon mij uit te leggen waarom hij zo enthousiast was geworden over dit vergeten monument.

Hij kon op dat moment nog weinig zeggen over onze plannen, maar hij wilde mij vooral duidelijk maken dat we niet zomaar moesten beginnen met restaureren zonder eerst deskundig advies in te winnen. Hij stelde voor om een bijeenkomst te organiseren met het bestuur van De Timmerwerf en een aantal museum- en restauratiedeskundigen. Deze mensen zouden ons kunnen helpen met tips om de plannen zorgvuldig uit te voeren. Met deze toezegging vertrok hij weer uit De Lier.

Op zaterdag 16 september 1995 ontving het bestuur een divers samengestelde groep deskundigen in de timmerwerkplaats onder leiding van Mart van der Sterre. Ook deze mensen liepen zwijgend door het pand, stelden soms vragen aan de bestuursleden, maar lieten verder niets merken wat ze van de locatie vonden. Een uur later verzamelden we ons op het kantoor van Pim van Haaren aan de Hondert Margen. Toch wel spannend wat deze deskundigen van onze plannen zouden vinden. Misschien vonden ze het helemaal niets en adviseerden ze ons om er maar snel mee te stoppen.

Maar dat liep anders. De een na de ander begon enthousiast te vertellen wat ze deze morgen ervaren hadden en uiteindelijk nam een van de deskundigen het woord. Hij stelde vast dat wij een Rembrandt in bezit hebben, een zeldzaam onbedorven pareltje in het midden van De Lier. Hij vond het onbegrijpelijk dat dit object geen Rijksmonument, zelfs geen Gemeentelijk monument was en adviseerde het bestuur met klem om alsnog de status van Rijksmonument aan te vragen via de lijst 'Vergeten Monumenten'. 'Als jullie het niet doen, doen wij het.'

Samengevat konden zij zich voor het belangrijkste deel wel in onze plannen vinden, maar het woonhuisje moesten we niet voor horeca gaan gebruiken. Houd dat origineel. Die opmerking zorgde bij het bestuur wel voor de nodige onrust omdat wij juist de opbrengsten uit de koffie- en theeschenkerij nodig hadden om de exploitatie rond te krijgen. Zonder kleinschalige horeca zou het moeilijk gaan worden. Dat begrepen de deskundigen ook wel en een van hen deed toen tussen neus en lippen de suggestie om de horeca dan maar op het achterterrein in te vullen en daar de houten loods voor te gebruiken. 'Als jullie onze adviezen overnemen, zullen we jullie volledig blijven ondersteunen bij de uitwerking van het project. Maar gaan jullie je eigen gang, dan trekken we ons terug en moet je het zelf maar uitzoeken'. Daarna namen we afscheid.

Eerlijk gezegd waren we als bestuur een beetje van de leg geraakt door de opmerkingen over de horeca. De houtloods was aan drie zijden open en in slechte staat en aan dit alternatief hadden we nooit eerder gedacht. Na het weekend bleek dat we er allemaal goed over hadden nagedacht en eensluidend van mening waren dat 'die lui' gewoon gelijk hadden. We zouden de open houtloods moeten gaan verbouwen tot een aantrekkelijke horecalocatie, gelegen langs de Lee en midden tussen het groen.

En zo waren de horecaplannen ingrijpend gewijzigd en spijt hebben we daar nooit van gehad. Kort nadat we deze keuze definitief gemaakt hadden, stelde Krijn van Dijk voor om de koffie- en theeschenkerij op het achterterrein een eigen naam te geven: De Bongaard. Hij motiveerde dit voorstel door te verwijzen naar archiefstukken die aangeven dat er vroeger een boomgaard aanwezig was en naar de familie Bongaards die hier als timmerman vele jaren gewerkt en gewoond had.

In 1997 opende De Bongaard haar deuren met Wil Benard en Alie de Jong als de eerste gastvrouwen.

Jan den Hoed